
УДК 378.14

БУДАК В.Д.

м. Миколаїв, Україна

СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО

Стаття присвячена проблемам становлення та розвитку Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського у контексті сучасного полікультурного освітнього простору.

Ключові слова: Програма розвитку університету, навчально-виховний процес, науковий потенціал університету.

Сьогодні Миколаївський державний університет імені В.О. Сухомлинського, ім'я якого присвоєно університету у жовтні 2003 року, – це один із провідних ВНЗ на півдні України у формуванні системи педагогічної освіти, але в ньому інтенсивно розвиваються й інші освітні напрями природничого, соціально-економічного, гуманітарного профілю.

На сучасному етапі в університеті функціонують 3 інститути:

- історії і права (директор – к.і.н., доцент М.М. Шитюк);
- педагогічної освіти (директор – д.пед.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України О.М. Пехота);
- фізичної культури та спорту (директор – д. біол. н., професор І.М.Рожков);

п'ять факультетів:

- механіко-математичний (декан – к.ф.-м.н., доцент С.В.Пузирьов);
- природничий (декан – к.м.н., доцент – В.С. Черно);
- філології та журналістики (декан – д.пед.н., професор А.Л.Ситченко);
- іноземної філології (декан – к.п.н., доцент В.В. Баркасі);
- психології (декан – к.п.н., доцент – І.С. Литвиненко).

У структурі університету також знаходиться технікум Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського, аспірантура, відділи довузівської підготовки, післядипломної та дистанційної освіти, додаткових освітніх послуг, ліцензування і акредитації та ін.

У комплексі з університетом працюють міський ліцей “Педагог”, Перша українська гімназія імені М. Аркаса, навчальні центри в районах Миколаївської області.

Чільними пріоритетами діяльності є підготовка фахівців з вищою освітою, які зможуть поєднувати професійні знання своєї галузі науки і виробництва, організація і проведення фундаментальних пошукових досліджень у тісному зв'язку з підготовкою науково-педагогічних кадрів, культурно-освітня, виховна, методична, видавнича робота, поширення і пропаганда наукових знань, примноження духовних цінностей і надбань.

Ці напрями діяльності відбиті у Програмі розвитку університету, прийнятій на період до 2013 року.

Навчально-виховний процес здійснюють 40 кафедр. Серед професорсько-викладацького складу близько 60 докторів наук, професорів, понад 200 кандидатів наук, доцентів, 1 член-кореспондент АПН України, 13 заслужених діячів науки і техніки та заслужених працівників освіти України. В аспірантурі ведеться підготовка науково-педагогічних працівників за 16 спеціальностями. В університеті відкрито 2 спеціалізованих вчених ради по захисту кандидатських дисертацій зі спеціальностей: 13.00.07 – теорія та методика виховання, 07.00.05 – етнологія та 07.00.06 – історіографія.

Матеріально-технічна база університету – це 10 навчальних корпусів, 3 гуртожитки сучасного типу на 1500 місць, бібліотека з трьома читальними залами та 3 абонементами навчальної літератури, фонди якої налічують близько 500 тисяч примірників, обсерваторія, спортивно-оздоровчий табір “Моряна”, 2 спортивні зали, спортмайданчики з твердим покриттям.

В університеті видається фаховий збірник “Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського”, який включає серії: “Педагогічні науки”, “Історичні науки”, “Філологічні науки”, “Психологічні науки”. З 2003 року почав виходити новий щорічник – гуманітарний альманах “Освітнянські вітрила”. Упродовж останнього десятиліття видається університетська газета “Педагог”, а з 2008 року до неї додалася ще одна: “Миколаївський державний університет”.

Запорукою ефективної роботи університету є його науково-педагогічний потенціал, усталені традиції, а також оновлення та впровадження прогресивних технологій навчання. Значна увага в університеті приділяється організації науково-дослідної діяльності викладачів і студентів. З метою інтеграції ВНЗ в освітянський простір укладені угоди про створення спільних наукових центрів з рядом Інститутів НАН та АПН України. Сьогодні їх функціонує 18.

Пріоритетними напрямами наукових розробок у галузях фундамен-

---

тальних та прикладних досліджень є:

- фундаментальні дослідження з найважливіших проблем природничих, суспільних і гуманітарних наукових досліджень у галузі механіки, астрономії, фізики полімерів, біології, психології людини, педагогіки та виявлення закономірностей розвитку природи, суспільства, людини та їх взаємозв'язку;
- нові комп'ютерні засоби та технології інформатизації суспільства;
- новітні технології та ресурсозберігаючі технології в енергетиці, промисловості та агропромисловому комплексі;
- нові речовини і матеріали.

Інформаційна підтримка наукових досліджень підсилена використанням новітніх технологій: всі кафедри та наукові підрозділи підключені до Інтернету, що дає змогу використовувати джерела інформації близького та далекого зарубіжжя.

Про значний науковий потенціал університету свідчить щорічне проведення конференцій міжнародного та всеукраїнського рівня, видання монографій, підручників, навчальних посібників, щорічний захист кандидатських, і, як правило, докторських дисертацій, публікація статей у наукових виданнях. Ученими університету упродовж останніх п'яти років одержано понад 50 патентів на винаходи.

Апробація наукових досліджень викладачів та аспірантів університету щорічно здійснюється через участь у наукових конференціях, серед яких 80% становлять конференції всеукраїнського та міжнародного рівнів.

У 2009 році розпочато роботу над 8 науково-дослідницькими темами за рахунок коштів державного бюджету. Серед них:

1. «Структура, електро- і теплофізичні властивості полімерних композитів на базі поліаніліну». Науковий керівник – кандидат фізико-математичних наук, доцент Рехтета М.А.

2. «Дослідження малих переміщень та деформацій елементів конструкцій змінної товщини при квазістатичному та віброрезонансному навантаженнях. Науковий керівник – доктор технічних наук, професор Будає В.Д.

3. «Вимушені резонансні коливання і дисипативний розігрів просторових неоднородних тіл обертання з непружних фізично нелінійних матеріалів». Науковий керівник – кандидат фізико-математичних наук, доцент Січко В.М.

---

4. «Органні ефекти мелатоніну». Науковий керівник – доктор біологічних наук, професор Цебржинський О.І.

5. «Соціально-психолого-педагогічний супровід інвалідів в умовах вищого навчального закладу». Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор Клименко В.В.

Згідно з наказом № 36 по Миколаївському державному університету імені В.О.Сухомлинського від 13 березня 2009 року було проведено І етап конкурсу науково-дослідних робіт, що виконуватимуться за рахунок державного бюджету, починаючи з 2010 року. Такими, що будуть включені до тематичного плану МОН України на 2010 рік за результатами II етапу конкурсу та рішення вченої ради університету є 3 роботи:

1. «Теоретичні дослідження та математичне моделювання термодинамічних і кінетичних процесів у неідеальній плазмі і твердому тілі». Керівник проекту: доктор фізико-математичних наук, професор Муленко І.О.

2. «Формування технологічної культури сучасного викладача як складової його педагогічної майстерності (підготовка магістранта, підвищення кваліфікації молодого викладача). Керівник проекту: доктор педагогічних наук, професор Пехота О.М.

3. «Організаційно-педагогічні засади діяльності класичного університету як центру духовного розвитку особистості». Керівник проекту: доктор технічних наук, професор Будақ В.Д.

Значний внесок у розвиток діяльності здійснюють доктори наук, професори, які працювали та працюють в університеті на сучасному етапі. Це В.Д. Будақ, В.Г. В'юн, Ю.О. Грицай, В.І. Гуйтур, В.Ф. Іванов, А.Ф. Кісельов, М.І. Майстренко, І.О. Муленко, О.М. Пехота, І.М. Рожков, І.М. Старіков, А.Л. Ситченко, І.І. Федьков, О.І. Цебржинський, Й.М. Шкляж, А.Г. Черних, С.І. Якименко та інші.

Миколаївський державний університет імені В.О. Сухомлинського, ставши членом Європейської хартії університетів у 2008 році, після підписання Магна Карта (м. Болонья, Італія) налагодив тісну академічну, наукову та творчу співпрацю з провідними культурно-освітніми центрами різних континентів. У січні 2009 року університет набув членства в Європейській асоціації науки та освіти (м. Берлін, Німеччина). Упродовж 2009 року підписано 10 угод про співпрацю із зарубіжними університетами та науковими центрами Німеччини, Кореї, Ізраїлю, Азербайджану, США, Македонії, Росії. Серед них: Центр Ізраїльської культури при посольстві Держави Ізраїль в Україні, Інститут Європейської освіти (Німеччина),

---

Південно-Арканзаський університет (США), Республіканський центр соціально-психологічної допомоги сім'ї, дітям та молоді (Росія) та ін.

Міжнародна діяльність Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського спрямована на досягнення головної мети євроінтеграції: підготовка та виховання фахівців нової генерації, які завдяки знанням національно-культурних особливостей країн світу будуть глибоко цінувати надбання власного народу, утверджувати України на теренах Європи і Світу.

Керівництво університету спрямовує колектив на формування нової генерації фахівців, які, оволодівши фундаментальними та спеціальними знаннями, були б здатними до самостійної творчої праці з урахуванням вимог часу та змін, що відбуваються в суспільстві. Підходячи до свого 100-річчя, університет готовий працювати в нових ринкових умовах, попереду у студентів і викладачів – нові наукові відкриття, нові енергійні пошуки, нові здобутки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Миколаївський державний університет. Історичний нарис (1913 – 2003) / Укладачі Я.І. Журецький, І.С. Павлік, Л.В. Старовойт, гол. ред. В.Д. Будак. – Київ «Златограф-дизайн», 2003. – 255 с.
2. Миколаївський державний університет імені В.О. Сухомлинського: віхи історії (1913 – 2008) / Укладачі: В.Д. Будак, Л.В. Старовойт, О.П. Хаецький, С.В. підпригора. – Миколаїв: ТОВ фірма «Ліон», 2009. – 184 с.

БУДАК В.Д.

СОВРЕМЕННОСТЬ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ НИКОЛАЕВСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА ИМЕНИ В.А. СУХОМЛИНСЬКОГО

Статья посвящена проблемам становления и развития Николаевского государственного университета имени В.А. Сухомлинского в контексте современного поликультурного образовательного пространства

Ключевые слова: Программа развития университета, учебно-воспитательный процесс, научный потенциал университета.

БУДАК В.Д.

MODERN LIFE AND PERSPECTIVE OF THE MYKOLAIV STATE UNIVERSITY NAMED AFTER V.O. SUKHOMLYNSKIY

The article is devoted to the problem of formation and development of the Mykolaiv State University named after V.O. Sukhomlynskiy in the

---

---

context of modern policultural educational environment.

*Key words: the program of the development of the university,
educational process, scientific potential of the university.*